

Pedagogisch beleidsplan

Peutergroepen Het Startblok

Inhoudsopgave

Hoofdstukken:

1. peuterspeelzaalwerk in de zin van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen
2. ouders
3. personeel
4. veiligheid en gezondheid
5. groepsgrootte en beroepskracht/vrijwilliger-kind-ratio
6. pedagogisch beleid

Inleiding

Peutergroepen Het Startblok (officieel: “verkorte kinderopvang met VVE”, afgekort VKV genoemd) verzorgt peuteropvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van peuters in een vertrouwde en veilige omgeving. Door het aanbieden van spelvormen en spelmaterialen die aansluiten bij de belevingswereld van de peuters creëren wij een optimale speel- en leeromgeving voor de totale ontwikkeling van de kinderen. De peutergroepen voldoen aan de kwaliteitseisen die door de GGD gesteld worden en de basisvoorwaarden van voorschoolse educatie.

Peutergroepen Het Startblok is een peuterspeelzaal waarbij voorschoolse educatie wordt gegeven vanaf 2½ jaar tot 4 jaar wat aansluit bij de basisschool. Peutergroepen Het Startblok staat op het terrein van de school en heeft als zodanig hetzelfde postadres. We maken gebruik van dezelfde faciliteiten van de school: zoals speelplaats, speelzaal, theater, bibliotheek, etc. De voordelen voor de kinderen hiervan zijn terug te vinden in de manier van onderwijs, de doorgaande lijn naar de school, het bekend zijn met de school en haar medewerkers.

De voordelen voor u, als ouder, zijn dat u bekend bent met de school en weet wie u kunt aanspreken. U hoeft maar 1 keer in te schrijven en u bent verzekerd van een kwalitatief goede onderwijsvorm voor uw kind.

De visie en ons pedagogisch handelen, sluiten aan op de visie van OBS Het Startblok. Het streven is om een doorgaande lijn te creëren van peuters naar kleuters naar groep 3 t/m 8 van de school.

In het pedagogisch beleid staat beschreven hoe wij ons pedagogisch handelen vormgeven en lichten wij onze doelen toe. Het is een voortdurend proces van vernieuwing en verbetering.

Het pedagogisch beleidsplan geeft voor de kinderen een goed en onderbouwd pedagogisch klimaat. En biedt voor de medewerkers een handleiding waarin zij kunnen terugvinden wat wij belangrijk vinden. Het biedt de medewerkers een houvast in het werken met de kinderen. Voor ouders is het duidelijk waar Peutergroepen Het Startblok voor staat en hoe wij ons aanbod vormgeven. Wat u van ons kunt verwachten en wat wij van u verwachten.

Het pedagogisch beleid van Peutergroepen Het Startblok is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

Alle kinderen zijn welkom; ongeacht hun levensbeschouwelijke of culturele achtergrond en de maatschappelijke positie van hun ouders/verzorgers. Het kind en de ouders worden gezien en de pedagogisch medewerkers (pm'ers) waarderen de kinderen om wie ze zijn en niet om wat ze kunnen of doen. Het Startblok is een fijne plek voor ieder kind. We "bouwen aan de toekomst" vanaf de peutergroepen. In de peutergroepen en de kleutergroepen is een doorgaande lijn zichtbaar te vinden met het onderwijsaanbod Startblokken van Basisontwikkeling.

OBS Het Startblok, en dus ook Peutergroepen Het Startblok is een gemengde school. Dat betekent dat elke nationaliteit welkom is. Kinderen leren al vanaf de peuterspeelzaal om te gaan met andere culturen en gewoonten. Kinderen zijn soms zelf een product van de multiculturele samenleving en krijgen dit gegeven al van huis uit mee. In de praktijk krijgen kinderen de gelegenheid om hun gewoontes, gebruiken, feesten en rituelen te delen in de groep. Pedagogisch medewerkers (pm'ers) en kinderen geven elkaar hierin de ruimte.

Diversiteit is een veel omvattend begrip: een verscheidenheid aan nationaliteiten, maar het houdt ook in dat er individuele verschillen zijn tussen de kinderen. Er zijn verschillen, zoals het spreken van een andere taal, klein of groot zijn, snel of langzaam leren of hulp nog hebben bij motorische vaardigheden. Maar ook complexere verschillen, zoals omgaan met een ziekte of handicap. Binnen Peutergroepen Het Startblok vangen wij ook kinderen op met een ziekte of handicap, mits wij het kind die hulp kunnen geven die het nodig heeft. Met de ouders en extern deskundigen spreken we dan de nodige zorg door.

De communicatie tussen ouders, pm'ers, intern- en extern deskundigen is essentieel. Als wij niet meer de hulp en het onderwijs kunnen geven die het kind nodig heeft, dan wordt er met elkaar naar een andere instelling/school voor het kind gezocht.

Het algemeen doel van VKV Het Startblok is het bieden van een kwalitatief goede educatieve peuteropvang van twee of vijf dagdelen per week voor kinderen van 2½ tot 4 jaar. Het op spelenderwijs aanbieden van de Nederlandse taal heeft een hoge prioriteit.

Peuters die bij ons vijf dagdelen per week hebben deelgenomen, hebben aan het begin van hun kleuterschoolperiode een voorsprong op kinderen die niet hebben deelgenomen aan de voorschoolse educatie.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen opgroeien in een harmonieuze omgeving, waar aandacht, liefde en plezier een belangrijke plaats innemen. Ouders, familie en ook de peutergroepen leveren daaraan een bijdrage. Alleen een kind die zich veilig en vrij voelt, komt tot leren!

Wij zorgen ervoor dat kinderen zich veilig voelen bij ons in het gebouw, het lokaal en bij de pedagogisch medewerkers. Vervolgens zorgen wij ervoor dat we de kinderen begeleiden in hun ontwikkeling op verschillende gebieden. In het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Daarbij gaan wij uit van Ontwikkelingsgericht Werken (Startblokken van Basisontwikkeling).

1. Peuterspeelzaalwerk in de zin van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen;

De Wet Kinderopvang en het Pedagogisch kader vereisen dat de 4 basisdoelen van M. Riksen-Walraven in de praktijk terugkomen. U kunt hier lezen hoe wij dit verder in de praktijk vormgeven.

- 1.1 Emotionele Veiligheid
- 1.2 Sociale competenties
- 1.3 Waarden, normen en cultuur
- 1.4 Persoonlijke competenties

1.1 Emotionele Veiligheid

1.1.1 Emotionele veiligheid

Pedagogisch medewerkers organiseren van alles om de band tussen hen en de kinderen op te bouwen en te versterken. De pm'ers gaan een persoonlijke relatie aan met ieder kind. Geborgenheid, veiligheid en vertrouwen zijn hoofdkenmerken.

Ouders moeten soms ook wennen aan afscheid nemen van hun kind en de pm'ers helpen hen daarbij. Het vertrouwen moet opgebouwd worden tussen ouders-pm'er-kind. Wat daarbij helpt is de empathische, liefdevolle, begripvolle professionele houding van de pm'er, maar ook de dagelijkse structuur, afspraken en regeltjes zoals de haal- en brengtijden en het pedagogische beleid.

De peuter krijgt vertrouwen in de pm'er en gaat een relatie aan. Het kind kan steun zoeken en zich laten troosten. De pm'er is een veilig baken. De peuter durft vervolgens iets te ondernemen, bijvoorbeeld spel. De peuter zal soms voor iets bekends kiezen, zoals een treinbaan, blokken of op de bank een boekje lezen.

De peuter zal verzorgd gaan worden. Dat zal de eerste dag/periode ook even wennen zijn: op het aankleedkussen of op het toiletje. Aldoende zal het kind steeds meer gaan ondernemen en ontdekken, leren wat zijn mogelijkheden zijn en zijn interesse heeft. Het kind maakt kennis met andere kinderen en andere medewerkers, voelt zich steeds veiliger en wordt steeds vrijer.

1.1.2 Structuur & veiligheid

De peuters zitten dagelijks in dezelfde vertrouwde groepsruimte met dezelfde kinderen. De meeste kinderen komen vijf dagdelen. De overige kinderen kunnen twee dagdelen deelnemen.

De kinderen zijn 1 ½ jaar lang in dezelfde groep met dezelfde vaste pedagogisch medewerkers. De eigen groepsruimte biedt vertrouwdheid en veiligheid en is de vaste basis voor dagelijks terugkerende activiteiten. De groepsruimte is een uitdagende en rijke omgeving waarin terugkerende dagelijkse zaken maar ook de thematische inrichting duidelijk zichtbaar aanwezig is. Terugkerende dagelijkse zaken en vaste inrichting bieden de peuters duidelijkheid en houvast. De thematische inrichting wisselt ongeveer zes keer per jaar en biedt de peuter een rijke leeromgeving. De peuters kunnen het dagritme middels foto's op het prikbord volgen. Dit stimuleert het wennen; de peuter krijgt een besef van tijd en plaats en het stimuleert de taal- en denkontwikkeling van de peuter.

Er wordt dagelijks gewerkt volgens een vast programma. Dit is terug te zien in de planning die de pm'ers maken. De pm'ers plannen en organiseren de activiteiten in dat rooster gedurende een thema en dagelijks terugkerende routines.

Op de dagen dat er onderbezetting is, voegen we zeer incidenteel de groepen samen. Enkel als de hoeveelheid peuters dan in totaal niet meer is dan 15 per dag. Dit heeft met de vloeroppervlakte te maken en de afspraken hierover met de gemeente en de GGD.

1.1.3 Afstemming en overdracht

Doordat de pedagogisch medewerkers hecht contact hebben met de peuters, met hen spelen, dagelijkse dingen doen en observeren kunnen zij goed aangeven hoe het kind zich voelt. Indien nodig wordt hun planmatig handelen daarop aangepast. Pm'ers overleggen met elkaar over de aanpak en zorgen voor een dagelijkse overdracht (mondeling en/of schriftelijk). Op die manier voelt de peuter zich snel thuis op Peutergroepen Het Startblok.

1.1.4 Aansluiten bij beleavingswereld van kinderen

De thematische inrichting wisselt ongeveer zes keer per jaar en biedt de peuter een rijke leeromgeving. We zorgen ervoor dat naast de seizoenen en de feesten ook andere thema's aan bod komen die bij de beleavingswereld van de peuter aansluiten. Daarbij kunnen we denken aan: mijn lichaam, ziek zijn, ik krijg een broertje/zusje, etc. Ook komt het voor dat we een thema kiezen vanuit een prentenboek, zoals: "Ga je mee, kleine beer?" Ontwikkelingsgericht werken houdt ook in dat je juist in moet/kan spelen op actuele gebeurtenissen, bijvoorbeeld: als er sneeuw valt, heb je het over de winter, wanneer er een lieveheersbeestje over je hand loopt, heb je het over kleine beestjes, wanneer iemand heel verdrietig is, heb je het over emoties, etc. Juist doordat je aansluit bij de beleavingswereld van de peuter maakt het dat het kind zich snel veilig en fijn voelt op de peuterspeelzaal.

1.2 Sociale competenties

Pm'ers ondersteunen de kinderen in de interactie tussen kinderen onderling. Kinderen maken deel uit van het groepsgebeuren. Pm'ers ondersteunen kinderen bij het vergroten van de sociale vaardigheden en ontwikkeling van het vermogen om zich in anderen te verplaatsen. Ze zorgen ervoor dat de kinderen contacten leggen en relaties aangaan met elkaar. De pm'er ondersteunt de kinderen in het voorkomen en oplossen van conflicten. Dit doet ze in verschillende situaties: bij het binnen spelen, buitenspel, beweging in de speelzaal, bij dagelijkse situaties zoals eten, drinken, verschonen, toilet gebruik, jas pakken van de kapstok, etc.

De peuter leert dingen te vragen, bijvoorbeeld waar het hulp bij nodig heeft of wanneer het naar het toilet moet. De peuter zal aangeven als het eten niet lekker is, of als het iets wel of juist niet wil doen. De peuter leert de regeltjes en verwachtingen, doordat er structuur en duidelijk op de peuterspeelzaal is. De foto's van het dagritme zorgen ervoor dat het kind weet wat de volgende activiteit is en na welke activiteit hij weer wordt opgehaald. De peuter leert zijn eigen gevoelens en de gevoelens van een ander te herkennen en leert ernaar te handelen. De peuter leert door imitatie. De pm'er gebruikt als eerste instantie voorbeeldgedrag, maar de oudere peuters zullen ook als voorbeeld fungeren voor de jonge peuters.

1.3 Waarden, normen en cultuur

Morele competenties

Het eigen maken van normen, waarden en cultuur.

Duidelijkheid is belangrijk voor kinderen: wat zijn de regels, afspraken en omgangsvormen op de peutergroep?

Pm'ers leggen regels, afspraken en omgangsvormen aan de kinderen uit, leren de kinderen gewenst gedrag aan en leren hen met respect met elkaar om te gaan. Pm'ers geven zelf in hun spreken en handelen het juiste voorbeeld.

Kinderen leren samenwerken, delen en respecteren. Hoe ga je om met elkaar in de groep?

Peuters zijn ontvankelijk voor regels en dagelijkse rituelen. Binnen enkele dagen weten ze al welk liedje bestemd is voor het opruimen, dan wel het startsein is om in de kring te komen zitten.

1.4 Persoonlijke competenties

Elke peuter heeft een eigen persoonlijkheid. Pm'ers waarderen de verschillen tussen kinderen en spelen daarop in. Kinderen krijgen de mogelijkheid om zichzelf te zijn en krijgen de gelegenheid zich als persoon verder te ontwikkelen op verschillende gebieden. Het kind ontwikkelt zelfvertrouwen. De pm'er ondersteunt en stimuleert individuele kinderen. Elk kind is immers anders. Tussen de pm'er en het individuele kind is een goede interactie.

De kinderen krijgen in onze rijke leeromgeving in de verschillende (thema)hoeken de gelegenheid om veel te doen, te ondernemen, te ontdekken, uit te proberen en te manipuleren met materialen. Waar mogelijk bieden we echte materialen aan. We zorgen voor een activiteiten aanbod dat voor de kinderen betekenisvol is en wat aansluit bij hun eigen niveau (zone van de naaste ontwikkeling). Dit noemen we leermomenten welke worden geobserveerd, genoteerd, geëvalueerd en het verder handelen van de pm'er wordt hierop aangepast.

Tijdens de activiteiten wordt de interactie tussen de kinderen gestimuleerd, taalgebruik aangemoedigd, gestimuleerd en uitgelokt. Er is aandacht en respect voor ieder kind en zijn gewoonten en eigenaardigheden. Ieder kind wordt gevolgd middels observaties waardoor er wordt aangesloten bij de zone van de naaste ontwikkeling. Kinderen hebben de mogelijkheid om eigen ervaringen op te doen middels spel materiaal, activiteiten aanbod en inrichting.

Kinderen leren van elkaar binnen de groep. Ze leren om te gaan met emoties en gedrag van zichzelf en van anderen. Ze leren om te gaan met zaken zoals: luisteren naar volwassenen, op je beurt wachten, deel uit maken van een groep, delen (eerlijk delen, verdelen, uitdelen, samen delen), je aanpassen aan de gebruiken van de groep, accepteren van je rol als jongste/oudste/kleinste/grootste van de groep.

Door de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen dat de kinderen creëren, zijn ze in staat allerlei typen problemen aan te pakken. Ze kunnen zich makkelijker aanpassen aan veranderende omstandigheden.

Door mee te spelen, voorbeeldgedrag en voorbeeldtaal te gebruiken helpt de pm'er de peuter om zijn plekje in de groep te vinden.

Observeren is een voorwaarde om kinderen goed te kunnen begeleiden in hun ontwikkeling. Bij ons gaat het verder dan op een afstand goed kijken en luisteren. Als je contact hebt met kinderen, met hen praat, meespeelt en deelneemt aan hun activiteiten kom je veel meer te weten.

Door samen bezig te zijn, te spelen en te werken, krijg je een indruk van wat een kind al zelfstandig graag doet en kan; ook wat het nog niet zelfstandig kan, maar wel als je als pedagogisch medewerker meedoet en een handje helpt.

Bij gericht observeren moet je natuurlijk wel weten waar je op moet letten. We willen de kinderen tenslotte verder brengen in hun ontwikkeling. Dit betekent in onze praktijk dat we aandachtspunten gebruiken die te maken hebben met de vraag wat je kinderen wilt laten ervaren en leren, welke ontwikkelingsprocessen je wilt stimuleren en hoe je dat wilt gaan aanpakken.

1.4.1 Emotionele competenties

In de eerste plaats moeten we ervoor zorgen dat kinderen zich veilig, geborgen en geaccepteerd voelen. Wij creëren een veilige basis voor de kinderen waar ze zichzelf kunnen zijn. Het belangrijkste hierbij is het bieden van een gevoel van veiligheid.

Wat we willen bereiken is:

- dat de kinderen zich veilig voelen in de groep, dat ze zich 'welbevinden'
- dat ze nieuwsgierig zijn naar wat de omgeving te bieden heeft en graag onderzoeken, experimenteren en plannetjes maken
- dat ze daardoor zelfvertrouwen opbouwen en activiteiten durven aan te pakken die net iets boven hun huidige mogelijkheden liggen
- dat ze actief zijn, zelf initiatieven durven nemen en mee willen gaan in de initiatieven die anderen nemen.

In de tweede plaats is het van belang dat kinderen in sociaal opzicht sterker worden. Wat we nastreven is:

- dat kinderen geïnteresseerd raken in wat anderen doen en het prettig vinden om mee te doen aan activiteiten van anderen
- dat ze kunnen samenspelen met de beschikbare speelmiddelen en andere materialen; conflicten leren oplossen en samen delen
- dat ze zich in de dagelijkse routines steeds beter kunnen redden: aankleden en opruimen

De Pm'ers maken gebruik van de 9 contactprincipes,

De meest essentiële vaardigheden zijn:

- 1) Contactinitiatieven herkennen
- 2) Toewending/ aankijken
- 3) Ontvangen/ spiegelen van initiatieven en aansluiten bij initiatieven van het kind
- 4) Beurten geven en beurten verdelen
- 5) Afstemmen op de ontwikkeling van het kind
- 6) Positief leidinggeven
- 7) Instemmend benoemen
- 8) Positief labelen
- 9) Waarderen/ sociaal attent zijn

1.4.2 Motorische en zintuiglijke competenties

Beweging

De peutergroepen spelen buiten op een speels en ruim ingericht plein. Er is ruimte voor uitdaging en ontdekking, ruimte voor spel en beweging.

De buitenruimte staat vermeld in risico inventaris veiligheid en wordt maandelijks gecontroleerd op gebreken. Het plein is zodanig ingericht dat kinderen er veilig kunnen spelen. De speeltoestellen zijn veilig en nodigen uit tot bewegingsspel (klimmen, klauteren, glijden). Verder worden er fietsen en

karren gebruikt en is er een natuurontdekhoeke met een zandkeuken. De peuters zijn buiten onder toezicht van de pedagogisch medewerkers. Het plein is aangrenzend aan het gebouw van Peutergroepen Het Startblok en omringd door een hek.

De peuters kunnen gebruikmaken van de speelzaal. De peuters hebben de gelegenheid om een keer per week te bewegen in de speelzaal. In de speelzaal worden door het hele jaar verschillende activiteiten aangeboden volgens een bewegingsplan. Er is altijd één groep tegelijk in de speelzaal onder leiding van beide pedagogisch medewerkers. De gymtoestellen en materialen worden jaarlijks gecontroleerd/gekeurd en indien nodig vervangen.

Zintuiglijke ontwikkeling

Zintuigen worden geprikkeld door verschillende activiteiten.

De ogen en oren zullen waarschijnlijk de meeste prikkels te verwerken krijgen.

Smaak en ruik door de peuters kennis te laten maken met verschillende voedingsmiddelen: de ene dag een peer, de andere dag een banaan, bijvoorbeeld. Buiten lopen in het park geeft een andere reuk dan buiten op het speelplein.

Voelen van verschillende soorten knutselpapier of stofjes die ruw dan wel zacht als pluche zijn.

De kinderen kijken ook tv. Dan gaat het om een educatief programma of liedjes.

Er zijn afspraken gemaakt om binnen een thema alle ontwikkelingsgebieden (en dus ook alle zintuigen) aan bod te laten komen.

1.4.3 Cognitieve competenties

Aanbod

Naast taal, spel, constructie & beeldende activiteiten, bieden we ook aandacht aan beginnende rekenactiviteiten. Dit kunnen activiteiten in de (kleine) kring zijn, maar ook rekenactiviteiten geïntegreerd in het spel zoals wegen in de winkel of tellen van fruit, betalen met fictief geld, meten wie er langer of korter is, sorteren van materialen, vergelijken en ordenen.

Peutervolgsysteem

Wij volgen en noteren de ontwikkeling van de kinderen dagelijks via een logboek en registreren de observaties en ontwikkeling van de kinderen in het leerlingvolgsysteem genaamd KIIK!

Op die manier kunnen we de ontwikkeling van het kind goed in kaart brengen. KIIK! gaat uit van bereikte mijlpalen.

Binnen KIIK! worden bij de peuters de volgende gebieden in kaart gebracht:

Omgaan met zichzelf, omgaan met anderen, zelfredzaamheid, spelontwikkeling, spraak- taalontwikkeling, grote motoriek, kleine motoriek, tekenontwikkeling, cognitieve ontwikkeling, geletterdheid en gecijferdheid.

Deze gegevens worden één keer per half jaar met de ouders besproken. Dat is tevens het rapportgesprek.

Elk kind heeft bij ons zijn eigen Knappe Map. Daarin worden werkjes verzameld die iets vertellen over de ontwikkeling van het kind. Dit kunnen tekeningen, knutselwerkjes of foto's zijn van bijvoorbeeld een rollenspel of een mooi bouwwerk dat het kind heeft gemaakt. Ook foto's van de eerste dag op school en van verjaardagen worden in de map geplaatst. Deze Knappe Map gaat mee naar de kleutergroep waar de map verder wordt gevuld. Aan het einde van de kleuterperiode mag de map mee naar huis als aandenken.

Na een wenperiode van ongeveer 6 weken (vakantie ertussen wordt niet meegerekend), krijgen de ouders een uitnodiging voor een startgesprek. Hierin wordt besproken hoe het in de groep gaat en wat er is opgevallen. Tijdens dit gesprek worden de ouders ook in de gelegenheid gesteld om te vertellen wat hun ervaringen zijn en kunnen er vragen worden gesteld.

1.4.4 Communicatieve competenties

Veel van de peuters van het Startblok zijn anderstalig, tweetalig, meertalig of hebben een taalachterstand. Die indicering is door de jeugdverpleegkundige op het consultatiebureau vastgesteld. Er kunnen ook Nederlandstalige kinderen in aanmerking komen voor Peutergroepen Het Startblok. De juiste taal aanleren is dus essentieel. De pm'ers zorgen voor een rijke taalleeromgeving en gebruiken zelf de juiste voorbeeldtaal.

Communiceren is een sociale vaardigheid en een taalvaardigheid. Waar we onder meer aan willen bijdragen is:

- dat kinderen uit zijn op contact met anderen
- dat ze steeds meer belangstelling hebben voor interacties, waarin daadwerkelijk wordt ingegaan op wat de ander aan reacties vraagt en uitlokt
- dat ze meer en meer taal als communicatiemiddel willen en kunnen inzetten (gesproken taal en taal in getekende, geschreven en gedrukte vorm)
- dat hun Nederlandse taal (passief en actief) wordt verbeterd, doordat de pm'ers actieve voorbeeldtaal inzetten in spelsituaties, (kleine en grote) kringmomenten, boekjes, verhalen, liedjes, gesprekjes, etc.

Van de pm'ers worden de volgende interactievaardigheden verwacht:

- sensitieve responsiviteit (SR)
 - o gevoel hebben voor waar het kind zich mee bezig houdt
 - o plezier hebben in wat kinderen doen
 - o reageren op aandacht zoekend gedrag van de kinderen
 - o geven en ontvangen (dialoog)
 - o rustig en geduldig kinderen de tijd geven
 - o positieve aandacht voor alle kinderen
- respect voor de autonomie (RA)
 - o aansluiten bij behoeften, voorkeuren of het temperament van individuele kinderen
 - o gelegenheid geven om zelf problemen op te lossen
 - o zelf keuzes en plannen laten maken
 - o het kind volgen of de leiding geven
 - o gelegenheid geven om te helpen en bij te dragen aan de groep/aan het geheel
- grenzen stellen (GS)
 - o een aantal duidelijke regels en afspraken
 - o benoemen wat gewenst gedrag is
 - o duidelijke rituelen (bijv. begin van de dag)
 - o voorbeeldgedrag
 - o voorkomen van problemen
 - o dagprogramma wat aansluit bij behoeften van de kinderen
 - o inrichting van de ruimte
 - o ondersteunen van positieve relaties tussen de kinderen

**bouwt aan
je toekomst!**

- Praten en uitleggen (PU)
 - verwoorden wat feitelijk gebeurt
 - verwoorden wat je gaat doen
 - kijken en verwoorden vanuit het perspectief van het kind
- verwoorden van gevoelens van de kinderen
- vertellen en voorlezen van verhalen
- Begeleiden van interacties tussen de kinderen (BI)
- Ontwikkelingsstimulering (OS)

Pm'ers hebben verschillende middelen om spontaan spel en leren bij de kinderen te ontlokken. De belangrijkste zijn:

 - de inrichting en indeling van de ruimte
 - de groepsindeling en het dagritme
 - observeren, doelen stellen en plannen
 - kansen creëren en grijpen
 - aansluiten bij zone van de naaste ontwikkeling

1.4.5 Creatieve en beeldende competenties

Dans, zang en muziek

In de groep wordt tijd gemaakt voor dans, zang en muziek. Dit kunnen algemene activiteiten zijn met betrekking tot dans, zang en muziek bijvoorbeeld stoelendans, dagelijkse liedjes, versjes met gebaren en/of instrumentjes. Die kunnen ook passend zijn bij het thema van het moment.

Tekenen, verven en beeldende uitingen

In elk thema worden verschillende beeldende activiteiten aangeboden. De kinderen worden gestimuleerd, uitgedaagd en uitgelokt om aan die activiteiten mee te doen. De ene keer kleuren met wasco of kleurenknutsen, de andere keer verven met kwast of vingerverf. Scheuren van papier geeft voor kleine kinderen een bijzondere ervaring: het geluid van het scheuren geeft plezier en de kleine snippertjes zijn een leuk resultaat. Vervolgens leert de pm'er de peuter het ergens op te plakken. Het kunstwerk krijgt vervolgens een mooi plekje in het lokaal. De peuter is trots op zijn werk en zal het vol bewondering aan mama of papa willen laten zien.

2. Ouders;

Allereerst vinden wij het belangrijk dat de ouder zijn/haar kind met een gerust hart naar onze peutergroepen brengt. De ouder is de primaire opvoeder van het kind. De pedagogisch medewerkers delen de opvoedingsverantwoordelijkheid met de ouder. Voor de ontwikkeling van het kind is het daarom belangrijk dat er een goede informatie-uitwisseling is tussen ouders en pedagogisch medewerkers.

De gesprekvoering tussen ouder en onze organisatie begint met de oriëntatie/ kennismaking en na de rondleiding volgt de inschrijving. Vanaf de intake ontstaan de dagelijkse gesprekje bij de deur, ouderbijeenkomsten en KIIK-gesprekken. Bij de Kijkgesprekken wordt de ontwikkeling van het kind besproken. Hiervoor worden de ouders halfjaarlijks uitgenodigd. Allemaal momenten waarbij de pedagogisch medewerker en de ouders informatie delen over hun kind. We delen de zorg.

**bouwt aan
Je toekomst!**

Ouderbetrokkenheid

We vinden ouderbetrokkenheid heel belangrijk! We willen ouders betrekken bij het stimuleren van de ontwikkeling van hun kind. De kinderen komen twee tot vijf dagdelen naar onze peutergroepen. Elk dagdeel hebben de ouders tijdens de inloop de mogelijkheid om met hun kind mee te doen. Ouders zijn altijd welkom om een dagdeel mee te draaien in de groep, vraag hiernaar bij de mentor van uw kind.

Ook zitten sommige ouders in de ouderraad of zijn op een andere manier hulpouder. We hebben overblijfouders, luizenmoeders en bibliotheekmoeders. Wilt u hulpouder worden? Voor meer informatie kunt u bij de pm'ers terecht.

Af en toe maken we met de kinderen een uitstapje, vaak gerelateerd aan het thema. Zo brengen we een bezoek aan de kinderboerderij of gaan we met de tram naar de bibliotheek of kinderboekenwinkel. Dan wordt aan de ouders gevraagd om deel te nemen. In verband met de veiligheid vinden wij dat een vereiste.

Verder krijgen de peuters per thema een thuisopdracht. Die opdracht is gericht op ouderbetrokkenheid, taal, spel en de algehele brede ontwikkeling van het kind. Het is belangrijk de ouder te betrekken bij wat er in de groep gebeurt. Het kind kan aan de ouders vertellen wat er op school wordt behandeld en de ouder helpt het kind met de opdracht.

Ouderbeleid school

Er is een document Ouderbeleid op Het Startblok aanwezig. In dat document staat uitgebreid beschreven wat en hoe het Ouderbeleid op VKV & OBS Het Startblok is vormgegeven.

Oudercommissie

Sinds januari 2017 horen peutergroepen bij de wet Kinderopvang. In de wet Kinderopvang staat beschreven dat peutergroepen een Oudercommissie moeten hebben. VKV het Startblok heeft ook een oudercommissie. U kunt zich hiervoor opgeven bij de mentor van uw kind.

3. Personeel;

Team

Wij stellen het peuterteam met zorg samen. Ons team bestaat uit vaste pedagogisch medewerkers en een coördinator. Iedere pedagogisch medewerker moet minimaal in het bezit zijn van een afgeronde MBO3-opleiding met pedagogische achtergrond en beschikt over een certificaat Startblokken van Basisontwikkeling of is bereid hiervoor scholing te volgen.

De leden van het team verschillen in leeftijd, ervaring en vaardigheden.

Elke groep heeft een dubbele bezetting (twee gekwalificeerde pedagogisch medewerkers), eventueel aangevuld met stagiaires en/of vrijwilligers.

Van elke pedagogisch medewerker en vrijwilliger is een 'Verklaring omtrent gedrag' aangevraagd bij de gemeente en bij ons in het bezit.

Medewerkers, die op een peutergroep werken moeten voor mondelinge en leesvaardigheden op 3f zitten (spreken, luisteren en lezen). De schriftelijke vaardigheden (schrijven en taalverzorging) mogen een niveau lager liggen: 2f.

Algemene functieomschrijving pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerker verzorgt en begeleidt de kinderen met respect, zonder onderscheid te maken in levensbeschouwing, waarden, normen en gewoonten van een kind.

Zij geeft ouders het vertrouwen dat het kind in goede handen is door kennis van zaken te tonen, vakkundig te handelen en de privacy te waarborgen. Ze heeft een professionele houding en is zich bewust van haar verantwoordelijkheden ten opzichte van kind, ouders, organisatie en haar beroep.

Zij handelt bewust op grond van de kennis en ervaring die zij in de opleiding en de praktijk heeft opgedaan. Ze kan haar handelen altijd verantwoorden en bespreekbaar maken vanuit die kennis en ervaring. Daarbij maakt ze gebruik van de pedagogische inzichten die binnen onze Peutergroepen zijn afgesproken. In een situatie waar specifieke vaardigheden nodig zijn, die de deskundigheid van de pedagogisch medewerker overstijgen, wordt u indien nodig doorwezen naar andere deskundigen binnen of buiten de organisatie.

De vaste pedagogisch medewerkers zijn de aanspreekpunten op de groep. Zij zijn medeverantwoordelijk voor het opzetten en bijhouden van een systeem om gegevens van de kinderen te bewaren.

De vaste pedagogisch medewerkers dragen er zorg voor dat collega's op de hoogte zijn van veranderingen in de situatie van het kind. Over het algemeen verstrekken zij alleen informatie aan anderen die voor de directe beroepsuitoefening van belang is. Vertrouwelijke informatie blijft geheim.

Er is tussen de pm'ers dagelijks overleg, mondeling dan wel schriftelijk. Er moet een soepele samenwerking zijn en pedagogische en didactische afstemming. Ieder heeft zijn eigen persoonlijke kwaliteiten en verschillen van elkaar. Er is een duidelijke taakverdeling, pm'ers vullen elkaar aan, inspireren elkaar, steunen elkaar en leren van elkaar. Alle pm'ers die werkzaam zijn op Peutergroepen het Startblok beheersen genoeg vaardigheden die ook van belang zijn zoals plannen en organiseren, kinderen kunnen observeren en stimuleren en kunnen werken aan de ouderbetrokkenheid.

Mentorschap

Om het kind echt centraal te stellen en voor de continuïteit en duidelijkheid in de communicatie, krijgt elk kind een mentor aangewezen. De mentor is voor dat kind de contactpersoon naar ouders, collega's en voor de overdracht naar de school toe. Ouders geven de mentor toestemming voor de overdracht van de kind gegevens. Eventueel kan de mentor ook een rol vervullen in het contact met andere professionals. De mentor is het vaste aanspreekpunt.

De ontwikkeling van de kinderen wordt structureel gevolgd. Op deze wijze kan de aansluiting met de basisschool beter worden geborgd. De mentor zorgt ervoor dat andere medewerkers op de hoogte zijn van afspraken die met ouders worden gemaakt.

De mentor van uw kind maakt minimaal 1 keer per half jaar volgens het leerlingvolgsysteem KIJK! een observatie over zijn/haar welbevinden. U zult door de mentor minimaal 1 keer per half jaar worden uitgenodigd voor een gesprek waarin de resultaten van deze observatie wordt besproken en hoe het verder met uw kind bij ons gaat.

Stagiaires

Op Peutergroepen Het Startblok maken wij gebruik van stagiaires. Dit kunnen stagiaires zijn van Mbo-opleidingen zoals Helpende, Welzijn & Zorg, PW, Opleiding onderwijsassistent. Wij vinden het belangrijk om mensen op te leiden, aan de andere kant is het fijn om extra hulp te hebben. Wij zijn een Calibris erkend leerbedrijf.

Vrijwilligers

Op Peutergroepen Het Startblok maken wij soms gebruik van vrijwilligers. Dit zijn vrijwilligers die een afgeronde relevante Mbo-opleiding hebben, minimaal niveau 3. Middels een vrijwilligersbeleid zijn afspraken vastgezet en rechten en plichten genoteerd. De vrijwilligster werkt altijd ondersteund.

De taken van de coördinator

Op Peutergroepen Het Startblok is de coördinatie in handen van een medewerker met een afgeronde Hbo-opleiding. De peutercoördinator bewerkstelligt de doorgaande lijn van de peutergroep naar basisschool.

Het beheer van de wachtlijst, inschrijven en plaatsen van de kinderen en het regelen van de financiën behoort eveneens tot haar werkzaamheden.

Zorg om een peuter

Wanneer wij zorg bij een kind vermoeden, gaan we als volgt te werk:

1. De pedagogisch medewerker (PM'er) overlegt met collega (mentor van het kind) en ouders
2. Na overleg met de ouders volgt er indien nodig overleg met de zorgcoördinator (ZoCO) en zij heeft overleg met het consultatiebureau en/of de gezinsspecialist (GS)
3. Met toestemming van ouders wordt er indien nodig informatie gevraagd bij externe betrokkenen zoals logopedie, fysiotherapie of GGZ-jeugd.
4. De ZoCO neemt indien nodig contact op met school voor een eerste overdracht. Gegevens worden met medeweten van ouders uitgewisseld. Indien nodig zal de intern begeleider (IB'er) van school op de groep van de peuter komen observeren.
5. Mochten er twijfels zijn of school wel de juiste onderwijsplek is, vindt er overleg plaats in het Voorschoolse Ondersteuningsteam VOT. Aanwezig bij VOT zijn de ZoCo, de IB'er van school, de GS en een medewerker van Samenwerkingsverband Onderwijs dat Past.

De ZoCo is ook PM'er van de peutergroepen. In het zorgprotocol/stroomschema staan de stappen aangegeven zodat de pedagogisch medewerker weet wie welke stappen onderneemt.

Indien nodig wordt externe hulp ingeroepen. Dit gebeurt altijd in overleg met ouders en mentor. Voorbeelden van externe hulp kunnen zijn: TriviumLindenhof, Auris, Stichting MEE. Er is een vaste medewerker van Samenwerkingsverband OdP aan de school en de peuterspeelzaal gekoppeld. De (voor)school heeft de beschikking over een eigen logopediste die zorgt voor de screening van kinderen.

Het peuterteam is op de hoogte van verschillende protocollen. Onder andere het protocol medicijngebruik, kindermishandeling, pestprotocol, gedragsprotocol, etc. Allerlei protocollen die gebruikt worden op basisschool Het Startblok. Ook daarin streven we naar een doorgaande lijn.

4. veiligheid en gezondheid;

In dit hoofdstuk spreken we van fysieke veiligheid.

Fysieke veiligheid

Dit doen we door te zorgen dat de ruimtes en materialen voldoen aan eisen van GGD en brandweer. Jaarlijks controleren deze instanties onze locatie. Er is een beleidsplan Veiligheid en Gezondheid aangemaakt en we houden ons aan de gemaakte afspraken. De coördinator bespreekt de afspraken en het protocol met de pedagogisch medewerkers, de directeur is eindverantwoordelijke. Er zijn afspraken over de kwaliteit van speelgoed en andere spullen. Dat is beschreven in het beleidsplan Veiligheid.

Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van een geldig EHBO-diploma.

In het geval van ernstige calamiteiten is er sprake van een “achterwacht”; er kan direct hulp ingeroepen worden van de eerste verantwoordelijke zoals de directie van de school bijvoorbeeld in het in geval van het bellen van een ambulance of uitbreken van brand. Deze verantwoordelijken zorgen ervoor dat ouders op de hoogte worden gebracht.

Pm'ers zijn nooit alleen in het gebouw. Er zijn minimaal 3 pm'ers aanwezig.

Hoe te handelen bij ziekte:

Hoe te handelen bij ziekte van een kind: het kind wordt afgezonderd van de drukte van de groep, maar blijft wel in het lokaal onder toezicht van een volwassene. Bijvoorbeeld op een bedje/bankje in een hoekje van het lokaal. Direct worden de ouders gebeld om het kind op te komen halen.

Hoe te handelen bij ziekte van een pedagogisch medewerker:

Eerst wordt contact op genomen met de directeur zodat er direct een oplossing gevonden kan worden. Er kan voor een interne oplossing gekozen worden (schuiven dan wel oproepen van medewerkers), dan wel een externe oplossing, waarbij oproepkrachten worden opgeroepen.

5. groeps grootte en beroepskracht/vrijwilliger-kind-ratio;

Bij een volledige bezetting van de groep (maximaal 15 kinderen) zijn twee gediplomeerde pedagogisch medewerkers aanwezig. Bij een halve groep (maximaal 8 kinderen) kan volstaan worden met een gediplomeerde pedagogisch medewerker aangevuld met een stagiaire of een vrijwilligster.

Volgens de wet moet er gewerkt worden met het Vierogenprincipe, wat inhoudt dat er een volwassene mee kan kijken of mee kan luisteren in de groep, door middel van grote ramen in de deuren. Naast twee beroepskrachten wordt ook gebruik gemaakt van de inzet van vrijwilligers of stagiaires.

6. Pedagogisch beleid;

Pedagogisch handelen

Wij benaderen de kinderen zonder onderscheid te maken in sociale status, ras, taal of geloof. De pm'er heeft respect voor de individualiteit van ieder kind. Daarbij zijn de pm'ers ook verantwoordelijk voor het scheppen van een pedagogisch klimaat, waarin er een aantal zaken belangrijk zijn (pedagogische uitgangspunten):

- Het bieden van geborgenheid, veiligheid en vertrouwen.
- Het leveren van een bijdrage aan de ontwikkelingsmogelijkheden van het kind.
- Wij spelen in op wat het kind aandraagt en bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen. De groepsleiding heeft hierin een begeleidende en stimulerende taak.
- De pedagogisch medewerker creëert tijd en ruimte voor activiteiten die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen.
- De pedagogisch medewerkers hebben tevens een observerende en aandachtige houding. In de opvoeding hebben wij een aanvullende rol, in overleg met de ouders. Wij houden rekening met waarden en normen.
- Het zorgen voor tijd en ruimte om ieder kind persoonlijke aandacht te kunnen geven.
- Het creëren van een sfeer van verdraagzaamheid en wederzijds respect.

De basis van professionele peutergroepen is een combinatie van bekwame medewerkers die bewust handelen en beschikken over beroepsmatige kennis en vaardigheden. Wij blijven ons steeds bewust van onze pedagogische doelen en blijven ervoor waken dat we daadwerkelijk toepassen wat in ons pedagogisch beleidsplan staat beschreven. Dit komt ook in een teamoverleg aan de orde. Ook volgen wij cursussen en trainingen om onze kwaliteit te borgen.

Pedagogische kwaliteit

De pm'ers blijven op de hoogte van nieuwe pedagogische inzichten door het lezen van vakliteratuur, door zich steeds bewust te blijven van onze pedagogische doelen, door het volgen van cursussen en door daadwerkelijk toe te passen wat in het pedagogisch werkplan staat beschreven. Hierbij laten wij ons inspireren door ontwikkelingsgericht onderwijs.

De pm'ers worden door elkaar op de hoogte gehouden van nieuwe ontwikkeling binnen Ontwikkelingsgericht onderwijs, woordenschatontwikkeling en streefdoelen voor peuters.

Ontwikkeling van kinderen

Observeren is een voorwaarde om kinderen goed te kunnen begeleiden in hun ontwikkeling. Bij ons gaat het verder dan op een afstand goed kijken en luisteren. Als je contact hebt met kinderen, met hen praat, meespeelt en deelneemt aan hun activiteiten kom je veel meer te weten.

Door samen bezig te zijn, te spelen en te werken, krijg je een indruk van wat een kind al zelfstandig graag doet en kan; ook wat het nog niet zelfstandig kan, maar wel als je als pm'er meedoet en een handje helpt (zone van de naaste ontwikkeling).

Bij gericht observeren moet je natuurlijk wel weten waar je op moet letten. We willen de kinderen tenslotte verder brengen in hun ontwikkeling. Dit betekent in onze praktijk dat we aandachtspunten gebruiken die te maken hebben met de vraag wat je kinderen wilt laten ervaren en leren, welke ontwikkelingsprocessen je wilt stimuleren en hoe je dat wilt gaan aanpakken.

Pedagogische principes (zoals beschreven in pedagogisch kader 0-4)

- Lichamelijke en emotionele veiligheid en welbevinden

Er wordt gezorgd voor een veilige en gezonde omgeving. Alle kinderen voelen zich welkom en hebben met een of meer pm'ers een vertrouwensband. De kinderen voelen zich ook vertrouwd met en veilig tussen de andere kinderen in de groep.

- Samenwerking met de ouders

In de peutergroepen is een duidelijke samenwerking met ouders.

- Kinderen leren spelend en actief in relatie met hun omgeving

Hun ouders, pm'ers, hun speelkameraadjes en de fysieke omgeving. Kinderen nemen niet passief over wat volwassenen aandragen. Ze leren door spelen, doen, uitproberen, kijken, imiteren, meedoen en aanwijzingen.

- De pedagogische medewerkers hebben een actieve rol

Ze scheppen voorwaarden voor leren en ontwikkelen. Ze zien de kansen voor spel, leren en contact die zich spontaan voordoen. Ze creëren kansen door activiteiten aan te bieden.

- Holistische benadering

De opvoeding is evenwichtig gericht op alle aspecten van de ontwikkeling: op de emotionele, sociale, cognitieve, creatieve, motorische en morele ontwikkeling.

**bouwt aan
je toekomst!**

- Autonomie en verbondenheid

Eenzijdig is er respect en ruimte voor de eigenheid en autonomie van ieder kind. Anderzijds leert het kind meedoen met het dag- en leefritme van de groep en om zich aan te passen. Ieder kind heeft het recht om bij te dragen aan het geheel.

- Respect voor diversiteit

Pedagogisch medewerkers hebben respect voor diversiteit (verschillen tussen mensen) en laten dat door hun gedrag zien. Kinderen wordt geleerd om positief om te gaan met verschillen die betrekking hebben op leeftijd, sekse, handicaps of sociaal-culturele achtergrond.

- De doorgaande lijn

Opvoeders sluiten aan bij de ontwikkeling van het kind en helpen het kind om de competenties te ontwikkelen die hij/zij nodig heeft in de volgende fase, op de basisschool.

Op peutergroepen Het Startblok worden de peuters duidelijk voorbereid op OBS Het Startblok. Dit doen we door gebruik te maken van dezelfde methodiek, aanpak en werkwijze. Er is sprake van collegiale consultatie en een warme overdracht wanneer het kind van een peutergroep naar een kleutergroep gaat. De peutercoördinator en onderbouwcoördinator hebben nauw overleg. Pm'ers en leerkrachten nemen zo nodig of zo mogelijk deel aan gezamenlijke vergadermomenten, overlegmomenten, studiedagen en cursussen.

Wanneer de peuter ingeschreven is op de peuterspeelzaal, komt het op de wachtlijst.

Een peuter kan vanaf 14 maanden ingeschreven worden op de wachtlijst en mag starten vanaf 2 ½ jaar mits er plaats is. Enkele maanden voordat het kind 2 ½ jaar wordt, wordt bekeken in welke groep het kindje komt. De ouders worden gebeld door de pedagogisch medewerker van het kind voor een intakegesprek, dit is tevens de mentor van het kind. Het kind mag starten na het intakegesprek en wanneer alle documentatie is ingeleverd.

De ouders maken met de mentor afspraken over het wennen op de peutergroepen. Daarna volgt een leuke en leerzame tijd.

Om het wennen te vergemakkelijken komt het kind de eerste keer samen met de ouder 1 ½ uur op de groep. De volgende dag blijft de ouder ongeveer een half uur, ouders gaan naar huis en het kind blijft op school.

De derde keer wordt het kind tijdens de inloop gebracht en wordt er op gebruikelijke manier afscheid genomen.

Wanneer het kind langer dan 20 á 30 minuten blijft huilen, ontroostbaar en niet af te leiden is, wordt de ouder gebeld. De volgende dag zal het wennenprotocol ingezet worden.

De mentor zoekt contact met de nieuwe leerkracht en er vindt een overdracht plaats, de peuters gaan wennen bij de kleuterleerkracht en de mentor nodigt de ouders uit voor een uitstroomgesprek. Voor verdere informatie over OBS Het Startblok willen we u verwijzen naar de schoolgids en de website.

Burg. van Haarenlaan 871
3119 GD Schiedam
010-4737889

Dit plan wordt jaarlijks geëvalueerd en desgewenst aangepast door de medewerkers op deze locatie.